

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS Vuosikertomus 2021

Ylituomarin katsaus

Vuosi 2021 on helppo hyvästellä. Maaliskuussa 2020 alkaneet koronapandemian aiheuttamat poikkeusolot jatkuivat vastoin odotuksia läpi vuoden, eikä vielä vuoden vaihtuessaan ollut juuri toivoa niiden päättymisestä. Pandemian laajentaman etätöyön myötä havaittavissa oli jonkinasteista etätöyöapatiaa, ja työskentelyä hallinto-oikeudessa sävyttivät pohdinnat siitä, milloin päästään palaamaan normaaliin – joko ”uuteen normaaliin” tai ainakin johonkin normaalimpaan. Henkilöstön yhteisiä tilaisuuksia siirrettiin kerta toisensa jälkeen, milloin minkäkin pituisia aikoja eteenpäin, ja lopulta ainoa koko henkilöstölle järjestetty tilaisuus oli joulukuussa vietetty pikkujouluilta, jonka onnistuimme viemään läpi iloisissa tunnelmissa ja terveysturvallisesti ilman korona-altistumisia tai -tartuntoja.

Sanotaan, että ihmiset tavoittelevat merkityksellisyyden kokemuksia ja kukoistavat saadessaan sopivasti haasteita. Merkityksellisyyden kokemuksia lainkäyttötyö kaikkine tukitoimintoineen tarjonnee luontevasti aivan jokapäiväisten työtehtävien muodossa, saammehan ratkaista yksittäisille kansalaisille ja usein paljon laajemmallekin asiakasjoukolle tärkeitä ja merkityksellisiä asioita.

Haasteitakin hallinto-oikeuden toimintaympäristö on tarjonnut. Vuoden 2021 aikana tuomioistuimen HAIPA-järjestelmä otettiin käyttöön koko laajuudessaan. Järjestelmän tehokasta käyttöä esti merkittävästi se, etteivät siihen integroidut sähköiset asiointipalvelut olleet vielääkään joko lainkaan tai ainakaan riittävän laajasti käytössä. HAIPA:n käytön laajentuminen toi käytännön tasolla esiin lukuisia muitakin kipukohtia, joihin tulee löytää ratkaisut, jotta työnteko sähköisessä ympäristössä sujuvoituu. Suuri kiitos siitä, että HAIPA on saatu sulautettua osaksi hallinto-oikeuden arkea, kuuluu sille HAIPA-tahtajien ydinryhmälle, joka väsymättä huolehtii siitä, että järjestelmän uusilla käyttäjillä on mahdollisuus perehtyä sen saloihin ja hiukan kokeneemmilla käyttäjillä mahdollisuus täydentää taitojaan.

Koko tuomioistuinlaitosta piinaava puutteellinen perusrahoitus ulottaa vaikutuksensa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen riittämättömien henkilöstöresurssien muodossa. Vaikka hallinto-oikeus ylitti vuoden 2021 tulostavoitteensa ratkaistujen asioiden määrässä mitattuna ja toimi omalla sektorillaan mallikelpoisen tuottavasti ja taloudellisesti henkilöstömääräänsä nähden, tämä määrä ei tahdo riittää suitsimaan jo ennestään kohtuullisen pitkien käsittelyaikojen pitenemistä edelleen. Se, ettei oikeusturvaa ole kaikilta osin mahdollista tarjota kohtuullisessa ajassa, johtaa vääjäämättä siihen, että annettavat ratkaisut liian usein menettävät merkitystään. Tämä on toimintamme kauneusvirhe, jota on käytettävissä olevin viraston sisäisin keinoin vaikea korjata. Paljon on prosessien tehostamiseksi tehty, eikä paljon ole enää tehtävissä.

Ensiarvoisen tärkeää Hämeenlinnan hallinto-oikeuden arjessa vuonna 2021 oli se, että henkilöstön terveystilanne säilyi pandemiaoloissa varsin hyvänä. Henkilöstö osoitti haasteista huolimatta jälleen sinnikkyytensä ja sitoutumisensa yhteiseen tekemiseen ja jaksoi läpi vuoden huolehtia perustehtävämme eli laadukkaan ratkaisutoiminnan sujumisesta. Tästä on aihetta olla kiitollinen ihan jokaiselle henkilöstöön kuuluvalla.

Toivon, että voimme vuonna 2022 jälleen kohdata toisemme useammin hallinto-oikeuden käytävillä ja kukoistaa yhdessä tässä merkityksellisessä työssämme. Pyrin omalla toiminnallani luomaan työskentelylle olosuhteet, joissa voitte jakaa kanssani tunteen siitä, että on etuoikeus olla työssä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa.

Koko henkilöstöä kiittäen ja työn iloa vuodelle 2022 toivottaen

Tiina Hyvärinen

hallinto-oikeuden ylituomari

Överdomaren har ordet

Det var lätt att säga adjö till 2021. Undantagsförhållandena på grund coronapandemin sedan mars 2020 fortsatte oväntat genom hela året och det fanns inte mycket hopp vid årsskiftet om att de skulle upphöra. Det kändes som att människorna drabbades av någon slags distansarbetsapati när pandemin gjorde distansarbetet mer vanligt, och arbetet vid förvaltningsdomstolen färgades av funderingar om när vi kan återgå till det normala – antingen ”det nya normala” eller någonting lite mer normalt i varje fall. Personalens gemensamma evenemang flyttades gång efter gång, ibland lite och ibland mer, och till slut var det enda evenemanget för hela personalen en julfest i december där det var glad stämning och som dessutom genomfördes på ett hälsosäkert sätt utan någon exponering eller coronasmitta.

Det sägs att människorna strävar efter meningsfullhet och blomstrar när de får tillräckligt med utmaningar. Rättskipningsarbetet inklusive alla stödfunktioner bjuder på meningsfullhet helt naturligt i form av dagliga arbetsuppgifter, vi får ju avgöra viktiga och betydelsefulla frågor för enskilda medborgare och ibland även större kundgrupper.

Förvaltningsdomstolens verksamhetsmiljö har även bjudit på utmaningar. Domstolens HAIPA-system togs i bruk i hela sin omfattning under 2021. Effektiv användning av systemet hämmades stort för den integrerade e-tjänsten för kunderna inte var tillgänglig eller åtminstone inte tillgänglig i tillräckligt stor omfattning. Utvidgningen av HAIPA belyste många andra problem på en praktisk nivå som vi måste lösa innan arbetet i den elektroniska miljön blir smidigt. Att HAIPA har blivit en del av förvaltningsdomstolens vardag är väldigt mycket tack vare HAIPA-sakkunnigas kärngrupp, som outtröttligt ser till att nya användare kan bekanta sig med systemet och lite mer erfarna användare kan fördjupa sina kunskaper.

Den bristfälliga basfinansieringen som besvärar hela domstolsväsendet påverkar även Tavastehus förvaltningsdomstol i form av otillräckliga personalresurser. Även om förvaltningsdomstolen överskred sitt resultatmål för 2021 mätt i antalet avgjorda ärenden och fungerade inom sin sektor exemplariskt produktivt och ekonomiskt sett till antalet personal, räcker det inte riktigt för att förhindra att de relativt långa behandlingstiderna blir ännu längre. Det att rättsskydd inte kan tillhandahållas till alla delar inom en rimlig tid leder oundvikligen till att avgörandena för ofta förlorar sin betydelse. Det är ett skönhetsfel i vår verksamhet som är svårt att åtgärda med de medel vi har inom ämbetsverket. Vi har gjort mycket för att effektivisera processerna och mycket mer finns det inte att göra.

Av största vikt i Tavastehus förvaltningsdomstols vardag 2021 var det att personalens hälsa var rätt så bra under pandemin. Trots utmaningarna visade personalen åter igen att den är ihärdig och engagerad i att arbeta tillsammans och genom hela året orkade sörja för vår grundläggande uppgift, högklassig avgörandeverksamhet. Det är skäl för att tacka varenda person i personalen.

Jag hoppas att vi under 2022 kan möta varandra igen i förvaltningsdomstolens korridorer och blomstra tillsammans i detta viktiga arbete. Genom mitt agerande vill jag skapa en omgivning där ni kan dela min känsla av att det är ett privilegium att arbeta vid Tavastehus förvaltningsdomstol.

Jag tackar hela personalen och önskar er arbetsglädje under 2022!

Tiina Hyvärinen

Förvaltningsdomstolens överdomare

1. OSASTO

Hallinto-oikeuden 1. osastolla ratkaistavia pääasiaryhmiä ovat sosiaali- ja terveydenhuoltoasiat, elinkeinoasiat mukaan lukien maataloustukia ja valtiontukia koskevat asiat, sekä veroasiat. Osaston johtajana toimi vuonna 2021 hallinto-oikeustuomari Juhana Niemi. Osastolla työskenteli vuoden päättyessä 15 tuomaria, asessori, kahdeksan esittelijää, kolme notaaria ja neljä lainkäyttösihteeriä. Henkilöstön vaihtuvuus jatkui huomattavana.

Vuonna 2021 vakiinnutettiin osastolla käyttöön otettu tiimityöskentelymalli sekä jatkettiin toiminnan laadun ja sujuvuuden kehittämistä esimerkiksi huostaanottoasioiden päätösten kirjoittamisen ja suullisten käsittelyjen valmistelun osalta. Vuoden päättyessä osaston asioista jo noin 90 prosenttia käsiteltiin uudessa HAIPA-asianhallintajärjestelmässä, johon siirtyminen ja menettelyjen kehittäminen vaati henkilökunnaltamme merkittävästi resursseja. Koronavirusepidemian jatkuminen näkyi muun ohella tartuntatautilakia ja niin sanottuja koronarajoituspäätöksiä sekä yritysten niin sanottuja koronatukipäätöksiä koskevien asioiden vireille tulona. Työskentely osastolla jatkui samasta epidemiasyystä pääosin etäyhteyksin.

Osastolla ratkaistiin vuonna 2021 yhteensä 1613 asiaa, mikä on enemmän kuin edellisinä vuosina. Kaikkien hallintotuomioistuinten tehokkuuslukuihinkin verrattuna kysymys on huippusuorituksesta, mistä kiitos kuuluu vastuullisille asiantuntijoillemme niin lainkäyttö- kuin kansliatehtävissäkin. Suullisia käsittelyjä vuonna 2021 järjestettiin saman verran kuin edellisenä vuonna, yhteensä 47 tilaisuutta. Niissä jutut koskivat pääasiassa lasten huostaanottoasioita, joissa hallinto-oikeuden on poikkeuksellisesti tehtävä lastensuojelulain nojalla asiassa ensiasteen ratkaisu viranhaltijan hakemuksesta.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoasioita ratkaistiin koko hallinto-oikeudessa yhteensä 1322 asiaa. Etenkin sosiaaliasioita saatiin 1. osastolla ratkaistua aikaisempaa enemmän, yhteensä 899 asiaa. Vuoden aikana kuitenkin myös saapuvien sosiaali- ja terveydenhuoltoasioiden määrä jatkoi selvää nousuaan. Vireille tuli yhteensä 1447 asiaa, joka on jo noin puolet hallinto-oikeuden kaikista asioista. Kasvua nähtiin muun ohella lastensuojeluasioiden ja mielenterveysasioiden määrissä. Näiden kiireellisten asioiden käsittelyajat ovat määrien kasvusta ja esiin tuodusta henkilöresurssipulasta johtuen hieman pidentyneet.

Kokonaisuutena sosiaali- ja terveydenhuoltoasioiden käsittelyaikojen nousua saatiin kuitenkin hillittyä, niiden keskimääräiseksi käsittelyajaksi jäi nyt 7,8 kuukautta. Erityistä vuodelle 2021 oli viranomaisten tartuntatautilain perusteella tekemiä karanteeni- ja rajoituspäätöksiä koskevien asioiden vireilletulo. Vuoden 2021 aikana niitä koskevia valituksia kertyi 66 kappaletta.

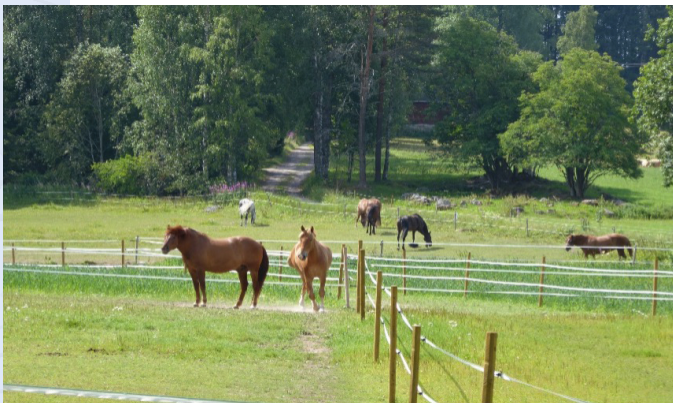

FINLEX: Hallinto-oikeus julkaisi kaksi perustoimeentulotuen myöntämistä ja tulojen jaksottamista koskevaa päätöstä. Päätöksessä 8.10.2021 T H893/2021 oli kysymys tilanteesta, jossa valittaja oli saanut heinäkuussa 2020 saman kuukauden aikana kaksi työttömyysturvan maksuerää. Kela oli jakanut toisen maksueristä toimeentulotuesta annetun lain 15 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla eriin otettavaksi kuukausittain huomioon käyttämällä kertoimena 21,5 päivää. Ainakin vuoden 2020 alusta

työttömänä olleen valittajan osalta kertoimen käyttöä ei ollut aloitettu heinäkuussa 2020. Työttömyysturvan maksutapa huomioon ottaen ja kun valittajalle oli aikaisempina kuukausina annetuissa toimeentulotukipäätöksissä kerrottu kertoimen käyttöön otosta, ei ollut kohtuutonta, että valittajan saama työmarkkinatuki on tammi-kesäkuun 2021 perustoimeentulotukea myönnettäessä otettu huomioon tulona käyttäen kerrointa 21,5 päivää. Päätöksessä 8.10.2021 T H891/2021 oli puolestaan kysymys tilanteesta, jossa valittaja ei ollut saanut saman kuukauden aikana kahta työttömyysetuuserää tai muutakaan kertatuloa, joka voidaan jaksottaa useammalle kuukaudelle. Kela ei siten voinut ottaa huomioon valittajan työttömyysetuutta kertoimen 21,5 mukaan laskettuna.

Maaseutuelinkeinoasioissa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tuomiopiirinä on koko Manner-Suomi lukuun ottamatta porotalouden ja luontaiselinkeinojen tukia sekä kolttalain mukaisia tukia. Näitä maatalouden EU-tukivälineitä ja kansallisia maataloustukia koskevia asioita ratkaistiin enemmän kuin edellisenä vuonna, 77 asiaa, ja niiden keskimääräistä käsittelyaikaa saatiin laskettua 11,2 kuukauteen. Koronavirusepidemian johdosta hallinto-oikeuteen saapui valituksia yrityksille maksettavia erilaisia taloudellisia valtiontukia koskevista viranomaispäätöksistä. Näitä asioita tuli vuoden 2021 aikana vireille 54. Muiden elinkeinoasioiden kokonaisjuttumäärissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia ja käsittelyajat niissä lyhenivät edelliseen vuoteen nähden.

FINLEX: Hallinto-oikeus julkaisi maatalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan liittyvää yrityksen perustamistukea koskevan päätöksen. Tukea oli haettu digitaaliseen palvelualueeseen, joka tarjoaa alkutuotannon tuottajille mahdollisuuden myydä omia tuotteitaan suoraan ammattikeittiöille. Hallinto-oikeus hylkäsi yrityksen valituksen. Yrityksen toimintaa oli pidettävä perustamistukeen sovellettavissa säännöksissä tarkoitettuna maataloustuotteiden markkinoille saattamisena muulla tavoin eikä kysymys ollut maatalousalan ulkopuolisesta yritystoiminnasta (14.1.2021 T 21/0022/1).

Vuonna 2021 ratkaistujen veroasioiden määrä 135 asiaa ja keskimääräinen käsittelyaika 11,8 kuukautta pysyivät aikaisempien vuosien tasolla. Vireillä olevien veroasioiden määrä kasvoi kuitenkin viime vuosina tavanomaiseksi vakiintuneesta noin 150 asiasta selvästi, 272 asiaan vuoden päätyttyä. Muutos johtuu muista hallinto-oikeuksista Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen asiakokonaisuuden yhdessä käsittelemiseksi siirretyistä asioista. Asioiden siirtäminen tuomioistuinten alueellisesta toimivallasta poiketen perustuu vuonna 2020 voimaan tulleen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 11 §:än. Toteutuneissa siirroissa on ollut kyse tilanteesta, jossa eri puolella Suomea kotipaikan omaavat henkilöt ovat osakkaina samassa yhtiössä ja osakkaiden verovalitukset kohdistuvat heidän tästä yhtiöstä saamansa tulon verottamiseen.

FINLEX: Hämeenlinnan hallinto-oikeus julkaisi vuonna 2021 neljä päätöstä veroasioissa. Yhtä lukuun ottamatta niissä oli liittynyt kansainväliseen verotukseen. Elinkeinoverotusta koskevassa päätöksessä 22.9.2021 T 21/0746/1 pidettiin suomalaisen yhtiön Saksaan maksamaa arvonlisäveron viivästyseuraamusta sanktionluonteisena maksuseuraamuksena ja siten yhtiön verotuksessa vähennyskelvottomana menona. Henkilökohtaisen tulon verottamista koskevassa päätöksessä 10.5.2021 T 21/0426/1 ratkaistiin, miten valuuttakurssimuutos otetaan huomioon ulkomailla otetun sijoitussidonnaisen henkivakuutuksen veronalaista tuottoa laskettaessa. Perintöverotusta koskevassa päätöksessä 18.6.2021 T 21/0556/1 katsottiin, että Kanadasta saadusta perinnöstä Kanadaan maksettu tulovero tuli hyvittää Suomessa yleisesti verovelvollisen perillisen perintöverotuksessa. Tuloverolain luovutusvoittoverotusta koskevassa päätöksessä 1.6.2021 T 21/0502/1 otettiin kantaa siihen, miten vakuutuskorvaus tuli ottaa huomioon tuhoutuneen omaisuuden hankintamenoa määritettäessä.

1. osaston henkilökunta oli myös vuonna 2021 mukana useissa oikeusministeriön asettamissa työryhmissä, jotka liittyivät muun muassa sähköiseen asianhallintajärjestelmään (HAIPA), ICT-palvelusopimuksen seurantaan ja verovalitusasioiden muutoksenhakuprosessien sujuvoittamiseen. Hallinto-oikeuksien valtakunnallisen laatuhankeksen ensimmäiset lautupäivät järjestettiin 22.-23.11.2021. Lautupäivien aiheena oli suullisten käsittelyjen valmistelu. Hankkeessa oli koordinoitiryhmän jäsenenä ja kehittäjäverkoston jäsenenä osaston tuomareita sekä lainkäyttösihteeri. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lautupäiville tekemä raportti koski toiminnan laatuksien muodostamista sekä laadun mittaamisen ja arvioinnin kysymyksiä. Aiheen työstäminen jatkuu laatuhankeessa tulevana vuosina. Muutoinkin tuomioistuinten yhteistoiminta jatkui kansallisesti ja kansainvälisesti. Muun muassa eurooppalaisen hallinto-oikeustuomarien yhdistyksen (AEAJ) vero-työryhmän kokoukseen Lyonissa osallistui osaston tuomari.

2. OSASTO

Hallinto-oikeuden 2. osastolla käsitellään muun muassa valtio-oikeus- ja yleishallinto-oikeusasioita, kunnallisasioita ja ulkomaalaisasioita. Myös maankäyttö- ja rakennusasiat, ympäristöasiat sekä tietyt taloudellista toimintaa koskevat asiaryhmät kuuluvat osastolla käsiteltäviin asiaryhmiin.

Vuonna 2021 osastolla työskenteli keskimäärin 15 tuomaria, kaksi asessoria, viisi esittelijää, yksi notaari sekä neljä lainkäyttösihteeriä. Osaston johtajana toimi hallinto-oikeustuomari Anneli Aura. Vuoden aikana tapahtui useita henkilöstömuutoksia ja uusien henkilöiden perehdyttäminen oli tärkeässä roolissa. Koronaepidemian vuoksi henkilöstö työskenteli pääosin etätyössä. Vuoden kuluessa siirryttiin enenevässä määrin käsittelemään asioita sähköisessä asianhallintajärjestelmässä HAIPAsa. Osastolla ratkaistiin vuonna 2021 yhteensä 1 220 asiaa, mikä oli enemmän kuin edellisinä vuosina. Suullisia käsittelyitä järjestettiin ulkomaalaisasioissa ja viranhaltijan irtisanomisesta koskevassa asiassa.

Suurimman asiaryhmän 2. osastolla käsiteltävistä asioista muodostavat ulkomaalaisasiat. Ulkomaalaisasioissa saapuneiden valitusten määrä väheni edelliseen vuoteen nähden noin 30 prosentilla. Ulkomaalaisasioita ratkaistiin edellisvuotta enemmän ja vireillä olevien asioiden määrää saatiin pienennettyä. Ratkaistuista 495 asiasta lähes puolet oli perhesideperusteisia oleskelulupia koskevia valitusasioita (229 asiaa). Muita oleskelulupia koskevat valitusasiat muodostivat toiseksi suurimman

asiaryhmän (199 asiaa). Ulkomaalaisasioissa järjestetyt suulliset käsitteilyt koskivat perheenyhdistämisasiota.

Osaston toiseksi suurin pääasiaryhmä on rakentamista koskevat asiat, joita saapui vuonna 2021 yhteensä 174. Asioita tuli vireille noin kymmenen prosenttia edellisvuotta vähemmän. Rakentamista koskevia asioita ratkaistiin 204 kappaletta vuonna 2021, mikä on noin puolet enemmän kuin edellisessä vuonna. Ympäristöasioita saapui vuonna 2021 yhteensä 73 kappaletta, noin 40 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kyseisen asiaryhmän asioita ratkaistiin vuoden aikana 46.

Maankäyttö- ja rakennusasioissa kaavavalitukset ovat yksi merkittävä asiaryhmä. Osastolla ratkaistiin muun ohella 12 valitusta, jotka koskivat lähes kaikki Oriveden ranta-alueet kattanutta rantaosayleiskaavaa.

Kunnallisasioita saapui vuonna 2021 noin kymmenen prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Kasvua vireille tulevien määrässä oli virkasuhteeseen ottamista koskevissa asioissa. Vuonna 2021 toimitetuista kuntavaaleista saapui hallinto-oikeuteen kaksi valitusta. Niistä toisessa hallinto-oikeus kumosi Pirkkalan keskusvaalilautakunnan päätöksen, koska terveyskeskuksen ylilääkäri oli vaalikelvoton valtuutetuksi. Orimattilan kuntavaaleja koskeva valitus hylättiin.

Osastolla ratkaistiin vuonna 2021 muun muassa valitukset, jotka koskivat Mänttä-Vilppulan kaupungin päätöstä osallistua Lakeside Airpark Finland -hankkeeseen. Hallinto-oikeus kumosi kaupunginvaltuuston päätöksen, koska osallistumisen lentopuistohankkeeseen valtuuston päättämällä tavalla ei voitu katsoa kuuluvan kaupungin toimialaan. Hallinto-oikeudessa käsiteltiin myös Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistapaa koskeva valitus.

Osastolla ratkaistiin vuoden aikana myös valitusasiat, jotka koskivat jätteenkuljetuksen järjestämistä Petäjaveden ja Multian kunnissa. Yleistä mielenkiintoa herättäneistä asioista voidaan nostaa esiin myös valitukset, jotka koskivat kolmen karhun pyydystämiseksi tai tappamiseksi Pirkanmaalla sijaitseville lupaalueille myönnettyjä kannanhoidollisia poikkeuslupia.

Osaston henkilöstö on osallistunut aktiivisesti koulutuksiin, jotka kuluneena vuonna on järjestetty pääosin etäyhteyksin. EJTN:n (European Judicial Training Network) järjestämään EU Asylum law -koulutukseen osallistui osastolta yksi henkilö. Osaston tuomareita ja lainkäyttösihteeri on osallistunut sähköisen asialhallintajärjestelmä HAIPA:n käyttöönotto-ryhmään ja kouluttanut henkilöstöä.

Yksi osaston tuomareista toimii HAIPA-yhdyshenkilönä. Osaston henkilöstöä on osallistunut Tuomioistuinviraston järjestämien valtakunnallisten koulutusten suunnitteluryhmiin sekä toiminut koulutustehtävissä. Hallinto-oikeuksien laatuhankeeseen on kehittäjäverkoston jäsenenä osallistunut osastolta yksi tuomari ja notaari. Osaston tuomareita on toiminut muun muassa kansainvälisiä kuulemisia koskevassa Tuomioistuinviraston selvitystyöryhmässä ja tuomioistuimissa hoidettavien muiden kuin lainkäyttötehtävien mahdollista keskittämistä koskevan hankkeen työryhmässä.

MUUTOSTEN VIRRASSA

Aloitin työt Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ensimmäisenä kirjastonhoitajana viime vuosituhannella vuoden 1999 helmikuun alussa. Tuolloin tuomioistuimen nimi oli vielä Hämeen lääninoikeus, mutta hallinto-oikeusuudistus muutti nimen hallinto-oikeudeksi 1.11.1999.

Heti alkajaisiksi koko henkilökunta sai käyttöönsä henkilökohtaiset tietokoneet ja samalla tuli käyttöön muun muassa uusi asianhallintajärjestelmä Asta, uusi sähköpostijärjestelmä ja uusia aiempaa sähköisempiä työtapoja, kuten sähköisesti tallennetut päätökset. Nykyvinkkelistä katsoen ohjelmat saman Notes-järjestelmän sisällä olivat integroituja, ja käyttäjätunnusten ja salasanojen määrä oli nykyiseen verrattuna hyvin kohtuullinen.

Osa henkilökunnasta oli jo käyttänyt tietokonetta työssään, mutta usein kokoonpanon jäsenet kirjoittivat kommentit käsin päätösluonnosten laitaan tai erillisille ruutupapereille sihteerien tulkittaviksi. Alkuaikoina sähköpostiviestejä tulostettiin paperille katsottavaksi.

Tietokoneiden käyttöä opeteltiin kädestä pitäen, sillä pöydälle oli ilmestynyt useimmille tuntemattomia välineitä kuten hiiri. Sen käyttöä harjoiteltiin pelaamalla pasianssia. Jos joku sattumalta ei osannut pelata pasianssia, piti keksiä jokin muu tapa harjoittaa aivan outoja uudenlaisia toimintoja kuten hiirellä raahaamista ja klikkaamista.

Useiden vuosien ajan Internetin käyttö oli kallista ja hidasta. Ulkomaan palveluiden käyttö oli rajattu vain harvoille. Ei voinut käyttää kansainvälisiä hakukoneita vaan tietoa haettiin kotimaisista linkkilistoista, mutta netin käytölle ei ollut juuri tarvettakaan. Uudet lait, hallituksen esitykset ja oikeustapaukset kiersivät henkilöstöllä luettavina paperisina.

Työurani aikana hallinto-oikeuteen on yhdistetty useampia organisaatioita. Hallinto-oikeusuudistuksessa lakkautetun Keski-Suomen lääninoikeuden väki siirtyi kokonaan Hämeenlinnaan. Vuonna 2014 siirtyi osa Kouvolan hallinto-oikeuden henkilökunnasta ja tuomiopiiristä Hämeenlinnaan ja myöhemmin samana vuonna maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan henkilökunta ja suurin osa asioista siirtyi tänne. Käytössä olevat tilat eivät riittäneet. Tilojen remontin aikana yksi jaosto toimi toista vuotta parin korttelin päässä eri tiloissa. Organisaation koko kasvoi vuoden 1999 alun 44,5 työntekijän työpanoksesta vuoden 2021 päättyessä 67,4 henkilötyövuoteen.

Viimeisten parin vuoden aikana on siirrytty jälleen uuteen asianhallintajärjestelmään HAI-PAan eikä siirtyminen nytkään ole ollut vailla vaikeuksia. Viimeisetkin Astassa vireillä olevat asiat ratkaistaan vuoden 2022 alkupuolella, joten hallinto-oikeus on siirtymässä ainakin melko paperittomaan asiankäsitteilyyn. Minkähänlaisia muutoksia työtavoissa mahtaa tapahtua seuraavien parinkymmenen vuoden aikana?

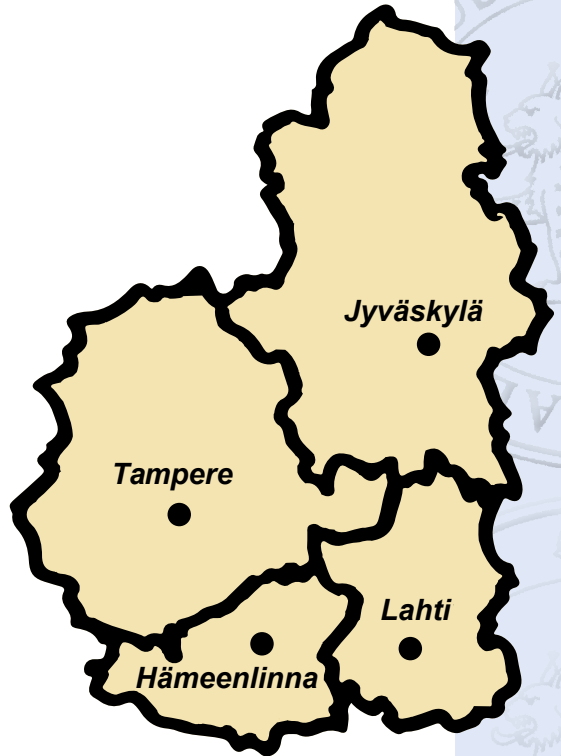
Hyvää jatkoa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle!

Sirpa Piekkari
informaatikko

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on yksi maamme kuudesta alueellisesta hallinto-oikeudesta. Hallinto-oikeudet ratkaisevat viranomaisten, kuntien ja muiden julkisoikeudellisten yhteisöjen päätöksistä tehtyjä valituksia. Hallinto-oikeus tutkii valituksen perusteella viranomaisen päätöksen lainmukaisuuden. Henkilö tai yhteisö, joka pitää valtion tai kunnan viranomaisen päätöstä itseään koskevassa asiassa lainvastaisena, voi pääsääntöisesti valittaa siitä. Viranomaisen liittyy päätökseensä muutoksenhakuohjeet. Valitus hallinto-oikeuteen on aina tehtävä kirjallisesti. Hallinto-oikeus on kolleginen tuomioistuin, jossa asiat ratkaistaan esittelystä pääsääntöisesti kolmen tuomarin kokoonpanossa. Joissakin asiaryhmissä kokoonpanoon kuuluu myös sivutoiminen asiantuntijajäsen. Valituksen tultua vireille tutkitaan muun muassa, että

- valitus on tehty määräajassa
- valittajalla on valitusoikeus
- valitus on toimitettu oikeaan, toimivaltaiseen tuomioistuimeen.

Asian käsittely on pääosin kirjallista. Tarvittaessa voidaan järjestää suullinen käsittely (eniten lastensuojelu- ja ulkomaalaisasioissa) tai katselmus (eniten maankäyttö- ja rakennusasioissa). Asiaa selvitetään hankkimalla valituksen kohteena olevan päätöksen tehneeltä viranomaiselta lausunto sekä valittajalta ja muilta asianosaisilta selitys tai vastine. Hallinto-oikeus voi pyynnöstä myös kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä voi useimmiten hakea korkeimmasta hallinto-oikeudesta valituslupaa. Joissakin tapauksissa asiasta voi valittaa suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen on keskitetty koko Manner-Suomen maataloudellista asiantuntemusta vaativat muutoksenhaut maatilatalouden tuista, maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista ja maatalouden rakennetuista. Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen saapuu vuosittain noin 2900 uutta valitusta. Vuoden 2021 lopussa hallinto-oikeudessa oli vireillä hiukan alle 2300 asiaa. Hallinto-oikeuden tuomiopiiriin kuuluu neljä maakuntaa: Kanta-Häme, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Päijät-Häme. Asukasmäärältään Hämeenlinnan hallinto-oikeuden tuomiopiiri on Helsingin hallinto-oikeuden jälkeen toiseksi suurin, sillä sen tuomiopiirissä on asukkaita lähes 1,2 miljoonaa. Tuomiopiiriin alueeseen kuuluu 66 kuntaa.

Hallinto-oikeutta johtaa ylituomari apunaan hallintopäällikkö. Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa oli vuoden 2021 lopussa henkilöstöä 67. Lainkäyttötehtävissä toimivia oli 59, jotka olivat jakautuneena kahteen osastoon. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kansliaan kuuluvat kirjaamo ja asiakaspalvelu, henkilöstö-, talous- ja yleishallinto sekä kirja- ja tietopalvelu.

Työtilasto 2021

	Vireillä 1.1.2021	Saapunut	Ratkaistu	Vireillä 31.12.2021	Muutos +/-
Kaikki asiat yhteensä	2232	2888	2834	2286	
Valtio-oikeus	43	34	24	53	+ 10
Yleishallinto-oikeus	107	156	144	119	+ 12
Opetus ja sivistystoimi	19	54	39	34	+ 15
Valtion virkamiehet	13	13	12	14	+ 1
Työvoima-asiat	5	7	6	6	+ 1
Turvallisuus, yleinen järjestys ja eräät luvat	72	49	78	43	- 9
Valtio-oikeus ja yleishallinto yhteensä	259	313	303	269	+ 10
Kunnallisasiat	92	122	106	108	+ 16
Kirkollisasiat	2	5	3	4	+ 2
Itsehallinto yhteensä	94	127	109	112	+ 18
Ulkomaalaisasiat yhteensä	484	292	495	281	- 203
Maankäyttö- ja rakennusasiat	202	166	188	180	- 22
Tieasiat	15	6	16	5	- 10
Kiinteistöasiat	0	2		2	+ 2
Rakentaminen yhteensä	217	174	204	187	- 30
Ympäristönsuojelu	22	29	19	32	+ 10
Vesitalous	10	17	7	20	+ 10
Luonnonsuojelu	20	26	19	27	+ 7
Ulkoilu ja leirintä	0	1	1	0	0
Ympäristö yhteensä	52	73	46	79	+ 27
Sosiaaliasiat	725	915	899	741	+ 16
Terveystieteiden ja sairaanhoito	102	530	423	209	+ 107
Lääkeasiat ja apteekkilaitos	0	1		1	+ 1
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä	827	1446	1322	951	+ 124
Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet	7	8	6	9	+ 2
Elinkeinoasiat	17	23	15	25	+ 8
Maa- ja metsätalous	4	11	10	5	+ 1
EU:n rakennerahastojen tukitoimet	75	63	77	61	- 14
Liikenne ja viestintä	42	104	111	35	- 7
Taloudellinen toiminta yhteensä	145	209	219	135	- 10
Tulo- ja varallisuusvero	114	231	95	250	+ 136
Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut	7	7	10	4	- 3
Muut verot ja verotusmenettely	32	16	30	18	- 14
Verot yhteensä	153	254	135	272	+ 119
Eläkeasiat	1		1	0	- 1
Muut asiat	1	0	1	0	- 1

Käsittelyajat 2021

Pääasiaryhmä	Määrä	Keskim. käs. aika (kk)	- 3 kk	3-6 kk	6-9 kk	9-12 kk	yli 12 kk
Valtio-oikeus	303	9,9	40	45	32	73	113
Itsehallinto	109	9,8	19	20	10	10	50
Ulkomaalaisasiat	495	13,7	38	31	38	47	341
Rakentaminen	204	13,3	18	11	7	25	143
Ympäristö	46	14,3	9	1	4	1	31
Sosiaali- ja terveyden-huolto	1322	7,8	277	277	224	295	249
Taloudellinen toiminta	219	8,2	35	46	48	45	45
Verot	135	11,8	24	12	6	12	81
Muut asiat	1	16,2					1
Yhteensä	2834	9,8					
%-osuus	100 %		16 %	16 %	13 %	18 %	37 %

Ratkaisujen lopputulokset 2021

Pääasiaryhmä	Ratkaistu	Ei muutettu	Muutettu	Muutettu/kumottu	Muutettu/kumottu ja palautettu	Palautettu	Hakemus hyväksyty	Hakemus hylätty	Siirretty	Ei tutk. tai rauennut
Valtio-oikeus	303	229	18	2	4	2		1	8	39
Itsehallinto	109	38	29	1	1				2	38
Ulkomaalaisasiat	495	261		43	42	79			16	54
Rakentaminen	204	109	41		1	1			3	49
Ympäristö	46	29	7			1				9
Sosiaali- ja tervehuolto	1322	543	66	28	28	4	489	41	6	117
Taloudellinen toiminta	219	153	14	7	1	1			9	34
Verot	135	62	30	2		10			17	14
Muut	1					1				
Yhteensä	2834	1424	205	83	77	99	489	42	61	354
%-osuus	100 %	50,25 %	7,23 %	2,93 %	2,72 %	3,49 %	17,25 %	1,48 %	2,15 %	12,49 %

Talous, tulostavoitteet ja tulokset

		Vuosi 2019	Vuosi 2020	Vuosi 2021
Toimintamenot (€)		5 042 287	5 313 452	5 516 856
Henkilöstön määrä (htv*)		62,3	65,3	67,2
Ratkaistut asiat	Tulos	2581	2686	2834
Taloudellisuus (€/työmäärä**)	Tulos	1207	1161	1188
Tuottavuus (työmäärä**/htv)	Tulos	67	70	69
Keskimääräinen käsittelyaika	Tulos	8,5 kk	9,6 kk	9,8 kk
Yli vuoden vireilläolleiden				
määrä vuoden lopussa	Tulos	276	296	345
Suulliset ja katselmukset				
(ratkaistujen asioiden määrä)	Tulos	125	75	98

* Henkilötyövuosiin lasketaan myös aika, jonka henkilö on poissa työstä esim. sairauden tai loman takia.

** Työmäärä lasketaan kertomalla ratkaistujen asioiden määrä niiden vaativuuden mukaan annetuilla kertoimilla.

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUDEN HENKILÖKUNTA

31.12.2021

Ylituomari

Tiina Hyvärinen

Jäsenet

Susanna Aspelund
Anneli Aura (2. osaston pj.)
Mia Ekman
Maria Jokinen
Virpi Juujärvi
Eriikka Kaipainen
Liisamaija Kangas (ma.)
Anna Kristiina Karikko
Marianne Kivistö
Ari Koskinen
Minna Koskinen
Maria Kuusinen (ma.)
Sari Laakkonen (ma.)
Kaija Laitanen (ma.)
Jussi-Pekka Lajunen
Vilma Laukkarinen (ma.)
Eija Mäkelä
Pasi Mäkelä (ma.)
Juhana Niemi (1. osaston pj.)
Paula Pihlava
Hanna Punta (ma.)
Tuomas Salo
Ria Savolainen
Hanna-Maria Schiestl
Vesa Sirkesalo
Jaakko Sivonen
Elina Tanskanen
Taru Torkkola
Marja Tuominen
Jyri Vesanto
Johanna Virmavirta

Virkavapaudet

Jukka Anttila (vv.)

Asessorit

Juho Kalliokoski
Antti Mikkonen
Hanna Saloranta

Esittelijät

Heidi Aalto (ma.)
Vuokko Alitalo
Petri Freundlich (ma.)
Henna Haapanen (ma.)
Laura Hakala (ma.)
Maiju Hakola (ma.)
Laura Hämäläinen (ma.)
Johanna Juntunen (ma.)
Arja Kokko
Iisa Koskela (ma.)
Tytti Koskinen-Vaara (ma.)
Marketta Lehtonen
Pihla Pelkiö-Ruohela
Tapani Raitanen
Katja Rosala
Sonja Rouhento (ma.)
Anna Soinen (ma.)
Olli Toivonen (ma.)
Tiia Vuoristo (ma.)

Virkavapaudet

Andreas Byggmästar (vv.)
Katja Rytilahti (vv.)
Katja Silander (vv.)
Anette Ståhl-Aalto (vv.)
Inkeri Ylitalo (vv.)

Lainkäyttösihteerit

Marja Iivonen, lainkäyttösihteeri
Kirsi Koukku, lainkäyttösihteeri
Sirpa Laakso, lainkäyttösihteeri
Kaisa Mäkelä, lainkäyttösihteeri
Kaisa Toivanen, lainkäyttösihteeri
Emilia Tuomola, lainkäyttösihteeri (ma.)
Roosa Vanhanen, lainkäyttösihteeri (ma.)
Tuire Väänänen, lainkäyttösihteeri (ma.)

Virkavapaudet

Tiia Pekkala (vv.)

Kanslia

Elina Kurronen, hallintopäällikkö
Teemu Nurmi, notaari
Sirpa Piekkari, informaattikko
Sari Pohjola, taloussihteeri
Outi Rättyä, henkilöstösihteeri
Marjo Salonen, kirjaaja
Kaisa Laukka, apulaiskirjaaja
Mari Paananen, kirjaamosihteeri

Valtioneuvoston määräämät sivutoimiset asiantuntijajäsenet

Lastensuojeluasiat

Satu Jokinen
Raija Koskinen
Marjo Laukkanen
Taina Niiranen
Marika Paasikoski-Junninen
Anne Seppälä
Sini Hakala
Milja Markkanen
Jutta Merilahti
Salla Rikander
Sirkka Rousu

Kehitysvammaisten erityishuoltoasiat

Raija Koskinen
Satu Jokinen

Mielenterveysasiat

Anna-Leena Kirkkola
Riitta Lehtonen-Tuomi
Päivi Pohjavaara
Pekka Roponen
Tiina Tuominen

Päihdehuoltoasiat

Sirpa Karjalainen-Niskanen
Jukka Kurunsaari

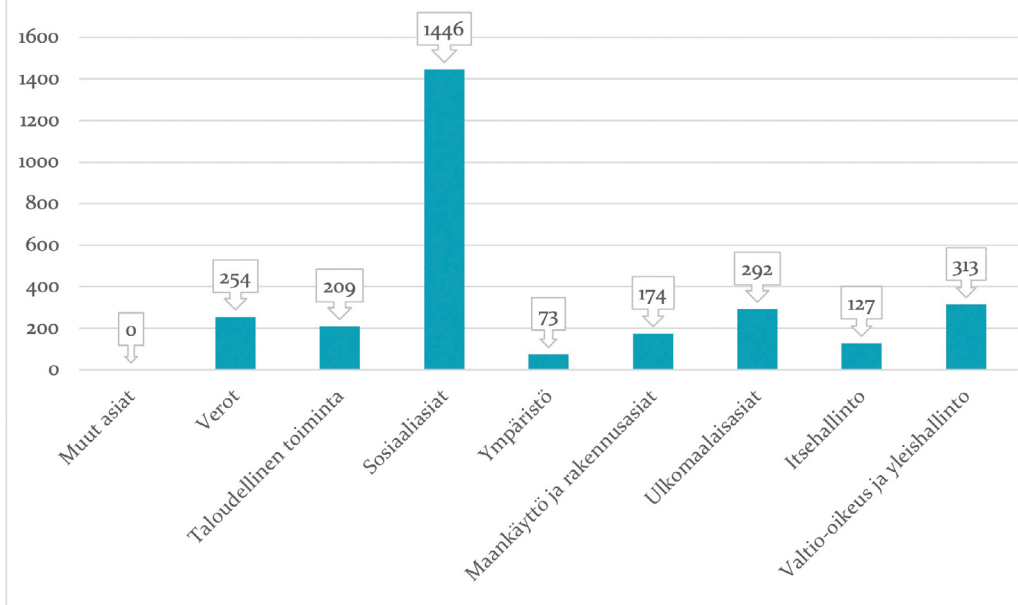
Tartuntatautiasiat

Inka Romo
Kustaa Piha

Adoptioasiat

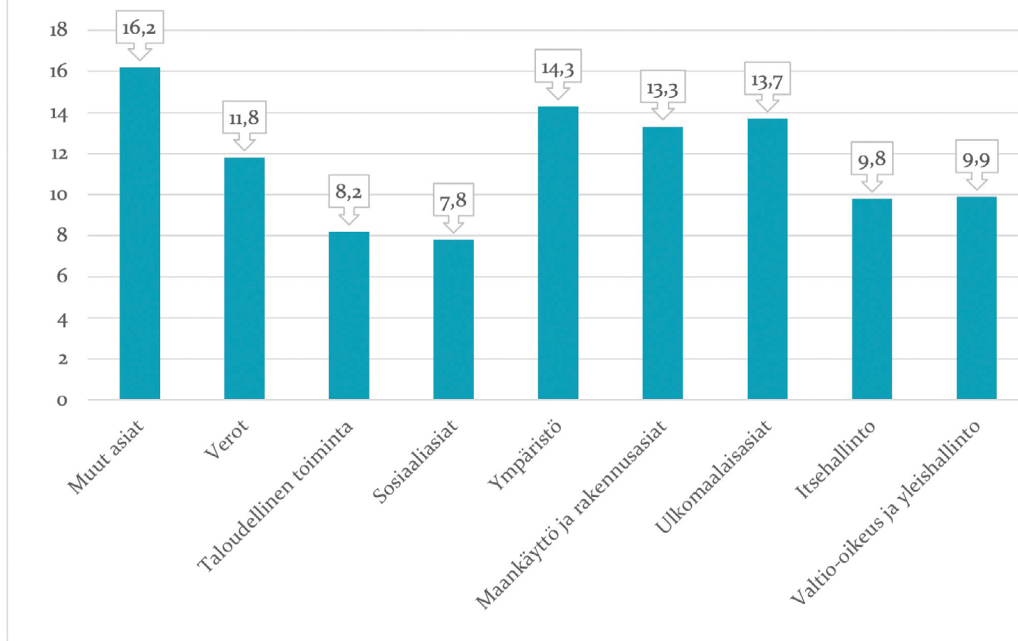
Raija Koskinen
Milja Markkanen
Anne Seppälä

Saapuneet asiat pääasiaryhmittäin 2021

Keskimääräinen käsittelyaika pääasiaryhmittäin 2021

Kaikkien asioiden keskiarvo 9,8 kk

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna

Kirjaamo, asiakaspalvelu: 029 56 42210

Sähköposti:
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kotisivu:
www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/index.html

Sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>